

Предраг Црнковић

ПОЛИТИЧКИ АНГАЖМАН

(Одломак романа у настајању)

Сам, усамљен и презрен, као последњи председнички оброк Ричарда Никсона. Предрагу је та мисао дошла приликом једног од многих покушаја да мало среди стан. Стари бројеви загребачког *Данаса* који је куповао због Тање Торбарине и ликовних критика Жељка Кипкеа – били су готово нови, набављао их је две-три године после Осме седнице, уторком је часопис стизао у Београд, то је било време замлаћивања *Нашом Борбом*, *Антом*, „Коалицијом народног неспоразума” (како је пародирала Торбарина), Грађанским савезом Весне Пешић. Прелиставајући те бројеве *Данаса*, наишао је на Кипкеов чланак о чувеном фотографу који прави аранжмане по угледу на стварне просторе (Овални офис, соба за инквизицију, угао улице у Тумбстону, ходник у Јелисејској палати, собичак Едгара Алана Поа, радна соба Ернеста Хемингвеја [све са двоцевком]) и онда фотографише те уникатне инсталације, јер после уништи сценографију и лепота једне комодe у Овалној канцеларији је Предрага фасцинирала, чистоћа и сјај дрвета, окрајак „миљеа” на коме је стајала само допола видљива стона лампа, и део зидног прозора који гледа у двориште Беле куће, е та фотка се Предрагу веома допала и подсетила га је на последњи оброк Ричарда Никсона, протеинску ужину од младог сира с колутовима ананаса из конзерве и са чашом обраног јогурта, без хлеба, без боровница, без подметача, само с есцајгом умотаним у платнену сервијету. Човек мора да је имао холестерол висок до неба, мислио је Предраг, али како ти американски доктори то држе под контролом, ако слушаш и имаш социјално осигурање, има да дочекаш високе године. Има ту и трчања на покретној траци или вожења собног бицикла, конзумирања еликсира на бази свеже цеђеног целера (и пре него што добијеш рак, а не само када те исеку као ћурку за Божић или прасе за Дан републике), али, брате, имаш лекарске прегледе, сваке године прст у дупе, и то је тајна дуговечности на богатом Западу, не само сапун и мање загађење ваздуха, воде и тла, већ – редовни лекарски прегледи. И паре којима располаже социјално и здравствено осигурање (паре које се наравски дугују вишестолетним империјалистичким пљачкањима Индије, афричких колонија „од стране Америке и Енглеске, који су свашта радили Индијанцима и црнцима и нису им платили одштету, треба и нама Немци да плате, али Тито србождер опростио Вилију Бранту”, додали би чланови свих кућних савета у нас) омогућавају да се на време открију разне болештине, па је сваки чича који пандркне од шлога у 88. или 92. дотле већ преживео рак простате и има уграђен бајпас, или је залечио рак лимфних жлезда и извадио једно плућно крило, а не као код нас. Али Предраг се плаши лекара па чека да му свака мука прође сама од себе.

* * *

Проблем је, пише Предраг за један магазин, у томе што о високим, стратешким питањима политике и опстанка човечанства пишу људи који су се већ снашли. Они

се сликају у својим укусно уређеним поткровљима, на Икеином канабету, с мачком у крилу, иза њих су ручно тесане полице од пода до плафона с књигама, све је то опајано и обрисано, на столу мекинтош епл лаптоп, пивска кригла с укусно икебански пободеним фломастерима, паром маказа и оловкама, како хемијским тако и графитним, убаво руменило заласка сунца се пробија кроз венецијанере и испод њих, чика мрда ножним прстима у кашмирским кућним чарапама и самоуверено позира фото-репортеру, он се снашао, жонглира аналогјама од средњег века па одатле замахује до футуристичких предвиђања, ама збиља „шта је то права левица и има ли је уопште данас?“. Е, на то питање нигде не можете да нађете одговор, јер чим покушате о томе да се обавестите, налетећете на самоуверене фразе „нема више левике“, „данас је све то салонска левица“, „оно мало левике не може да привуче гласаче јер... расцепкана радничка класа, тридесетогодишњаци су уцењени студентским кредитима и претњом бескућништва, данас ти је радник за лаптопом, он мисли да је део деоничарске касте, немаш свест коју су некада имали рудари гарава лица и топионичари...“, ми у теоријској разради левике нисмо макли даље од Прибићевића старијег који је на нашим телевизијама годинама дрвио о бројкама како се од времена Маркса смањивао проценат физичких радника, у XIX веку било је 78% таквијех, па онда се смањивало полако, а ево данас (1980. г. то јест, у време Прибићевићеве професуре у зениту) само 23% радника има гарава лица и комбинеzone. Он је то смислио у време бушених картица које су коришћене за израчунавање личних доходака у време СИЗ-ова и ОУР-а. Затим је дошло фамозно тржиште, одбацивање друштвене својине, потуљено убиство самоуправљања као синонима за Зло, и, нисмо се ни окренули, дошли су комесари либералне економије, маскирани као лекари за кугу у Венецији, с лажним страним нагласцима и лажним докторатима из економије на Сорбони и Канзаском државном колеџу, све секретари Џефрија Сакса и Едварда Кардеља, јанезистановници за сиротиљу, дугогодишњи мољци и еминенције разних агенција у УН, а са планом да фабрике, из којих је некад СФРЈ-овски полутан мирно односио каблове и гуме, претвори у акционарска друштва, да их „капитализује“ у циљу профита, који ће се „користити за отварање нових радних места и инвестиције“ (ха-ха), значи, ако неко хоће да састави неки смислени поглед на то питање левике, социјалне правде, капитализма и глобализације – а да га, тај поглед, не покупи с наших провинцијалних ТВ студија у којима Лучић, Миланче, Бокан, Ђолковник, Милица, Бошкић и Шеки објашњавају заверу Ватикана и глобалистичких хајделбершких комисија чији се кланови бањају у топлим базенима и саунама на швајцарским Алпима и пију крв африканске деце – мора сâм да предузме истраживање, као Бела Хамваш што се, отпуштен и скрајнут, у паузи физикалисања у једном собичку без топле воде, бацио на читање свега и свачега и написао своју приватну историју човечанства и друштвених односа (уз збирку рецепата за, на пример, прављење чварака и како их конзумирати [вероватно из разлога глади, као што Предраг гладан гледа рецепте на Јутјубу]). Да, за такав подухват треба да се човек већ снашао, потребно је време, воља за читањем и знањем, стрпљење и солвентност, да човек може да плаћа обавезне рачуне. Тада треба читати. Има ту свега. Има питерсонâ на камаре у сличним верзијама, и много других стендап социолога, који су стигли као замена за

карлесане и кристијанебернарде и друиде медицине и природословних наука (њих сада замењује само један чова: голоруки Нил де Грас Тајсон), сада су филозофи и социолози на цени, има књига које се морају прожвакати да би се разумело како радник с ковчежићем, у коме су јабука и сендвич, данас заправо изгледа као љубитељ *Joy Division*-а и топли оброк купује у веганском бару задубљен у свој таблет, треба укапирати нестанак синдиката и пропаст такозваних колективних уговора, треба уочити како новоосноване агенције за социјална питања у ствари минирају одавно усвојене стандарде из данас заборављених социјалистичких синдиката, треба анализовати куд се дела партиципација (како паметни левичару називаху и још називају код нас оцрњено самоуправљање), куд су се дели пензионери фондови, откуд паралелна расправа о четвородневној радној недељи и законима који померају границу старосне пензије на 78 година, треба прочитати ту мапу преосталих залиха неопходних минерала и метала за цивилизацију која зависи од жице, оптике, струје, батерија и екрана сваке врсте, треба технички разумети не само трошкове већ и последице електричних аутомобила и безугљенске и безнафтне привреде, треба разумети и минска поља политичке коректности, на којим (пољима) је само све више мина и мочвара са живим блатом, треба се правнички образовати, јер за све данас можеш бити угужен, за све треба удружење, јер традиција настоји, и у великој мери је успела, да апроприше културу, култура уместо да буде текућа и жива сцена слободе постаје слушкиња окамењене традиције, која је произвољно исклесана у монолит коме пучина има да се моли и коме има да се клања и који монолит служи као ново Свето писмо које није подложно преиспитивању, десничари и исламисти су далеко одмакли у дугом маршу кроз институције, користећи управо алате демократије, позитивне законе који су имали за циљ да афирмишу живот и слободу и културни развој, али авај, десничари и исламисти су повели своја као и друштва која су наумили да „политички тераформирају”, да тако кажем, у смеру пасатистичких идеја, и само чекам да Католичка црква каже: „Чујте, ми укинули инквизицију за цабе, а ево ви уводите шеријатски законик у име културе, хоћемо и ми натраг инквизицију, очас посла ћемо је основати поново, шта нам тешко, хоћемо да забранимо вицеве на рачун Исуса и сифилитичарских папа и педофилских попова, у року одмах!”, све то, дакле, треба проучити, стећи увид, не на основу мудраца историчара, извиканих доктора историје, који воле олако да закључе испред трафике, без обзира што уместо лозоваче и пелинковца срчу сокић од нара и унуче цека денијелса, али када Бранко Милановић и његови испрци крену да критикују Тилета („са шеснаест година су схватили заблуде Титове спољне политике”, ма нека пуше курац) и као доказ наводе гастарбајтере и југословенски црвени пасош, то је да се укењаш од муке, не, дакле, на основу таквих „аналитичара” који ’ладе јаја и плакњују гузице по бриселима и паризима и америчким департментима за савремену историју, већ да лично нешто закључи, после мноооого читања. И када се то проучи, дођете до неких закључака, које бисте радо видели остварене у догледној будућности, у – научном *кайишализму*, јелте, капитализму с људским ликом, и онда шта, напишете то на Твићи у неколико уписа, шест-седам, на пример (јер кратак је твића), или на Фејсбуку, или на блогу, и – или нико не реагује (осим ваше тетке и другара из локалног бирцуза), или вас попљују преживели анархисти и

шездесетосмаши (оптуже вас да сте плаћеник капитализма), либековци (оптуже вас да сте самоуправљач и југоносталгичар, а „Тито је живео на дуговима”, осим тога имао је танке ногице и старачке флеке, ено и Ричард Бартон рекао, он зна), традиционалисти и заветници и дворовци (оптуже вас да сте се продали Соросу и лажном сјају капитализма, да сте аутошовиниста и другосрбијанац), СНС-овци (оптуже вас да сте жута љига и поражена снага лоповског режима после 5. октобра), жута љига вас нападне такође (оптуже вас да сте били секретар Кардеља и да сте Кангрги кували кафу на Корчули), значи свима се замерите, али која вајда од идеје и увида, ако се то не *сйроведе у љраксу*, је л' тако – тако је, хајде да се помучите па да мало допринесете општем добру конкретно, да се ваша деца и унуци врате у *роген крај*, да опет мељете кукуруз на воденици и вашим колегама из Амстердама, Принстона и Лондона показујете проју, кајмак, качамак, поток, козе које мекећу, шајкачу вашег прађеда Солунца, залазак сунца покрај Мораве водоплавне, и – одете ви лепо у партију, политика је данас нужна, ако се повучете јер вас мрзи или сте гадљиви, само отварате простор горима да владају и одлучују о вашој судбини, прочитали сте тај мим милијарду пута на Фејсбуку и на Твитеру, идемо код Тита и Ђинђића, покуцате на двери седишта политичких партија њи'ових, очекујете да ће вас дочекати раширених руку, јес курац! „Стој, шта 'ош ти, куд си пош'о, стани мало”, само су тебе чекали, мислиш ти, али не, те организације су бројне, има ту свега, има ту бирократа са синдромом алфа мачора који чувају своје департменте и тајнице, успон хијерархијском структуром не зависи од вајне меритократије, већ од тога ко најбоље доноси бурек и кува кафу, стрпљења, бато, имаш неке идеје, програм, ха? Полако, куд си навро, дај да видимо, има овде неки ред, чова с киселим изразом на лицу и с дигнутим обрвама на брзину прелиста вашу фасциклу и припадајући портфолио с дијаграмима и нацртима и илустрацијама, и – одложи то у фиоку. „Еј, баки, размотрићемо, па ћемо ти јавити”, ви се разочарате мало, али чекате, и сами сте свесни да нисте једини, не може то преко ноћи, сачекате, дакле, мало, одстојите мало испред чике који вас гледа чкиљећи. „Је л' то све?”, питате, чика слегне раменима с презриво искривљеним уснама, „па, све, шта хоћеш више?”, и ви одете и баците се у чеканцију. На вратима се ипак сетите да оставите посетницу с бројем телефона, „молим вас ставите то у фасциклу...”, „ма наравно, како да не”, и чекате, чекате, очекујете да вас лично Тиле и Ђики позову, „младићу, друже, пријатно сам изненађен, одличне идеје, сјајно размишљате, па где сте досад били?!, хајде да поразговарамо чим прије”, маштате ви, пријатељима причате да сте се учланили у партију, „*шу партију?*”, питају сви, подругљиво или чак непријатељски коментаришу, „немам времена”, одговарате ви на позиве на пићенце и дружење, „морам да радим”, „у партији?!”, „да, да”, одговарате ви и просто чујете смех с друге стране жице, ви себе већ сматрате политичарем, гледате политичке панеле, нервирате се што „ваш” политичар или активиста не говори праве ствари, маштате о томе шта бисте на његовом месту ви рекли, осећате се много одговорнији, патетично водите рачуна о сваком кораку, још педантније рециклирате, када носите флаше у контејнер за стакло, убацујете их једну по једну, осврћете се, погледујете и горе, и Свети Петар ће вам ово забележити као позитивно бројање, очекујете погледе и пролазника, „хеј, видите, ја рециклирам, делуј локално, мисли глобално!”, поручује им ваш поглед,

али с њихове стране долази мрштење, они се сецају од „џангр трас банг“, један на- билдовани даса с коцкастом главом вам чак довикне с прозора на првом спрату стамбене зграде да се утишате, ви му одбрусите, али када он сиђе у папучама и назувцима и прљавим бермудама с дезеном пицаме (светлоплава и каки боја, ка- рирано) и у мајици без рукава, ви побегнете и замишљате да ћете довести колеге из партије да снимите примитивизам гласача озлоглашене заостале партије („ко негира геноцид у Сребреници, уништава и непосредну околину“) и да од тога чак направите гостовање у „Утиску недеље“ код оне носате, где бисте повезали прими- тивизам заосталих политичких противника с херојским активизмом демократа потцртано бројкама о загађењу, глобалном отопљавању, уштедама када се користе рециклиране сировине и с ороченим датумима да то те-и-те године 97,37% сирови- на има да буде из рециклаже, а само 14,83% енергије да испушта CO₂ у атмосферу, плус јебање кеве пластичним кесетинама, и тада вас заиста неће бити срамота да поновите ту изанђалу фразу „делуј локално, мисли глобално“, чекате ви, чекате, пријатељи с посла, породични пријатељи и комшије су већ обавили своју диферен- цијацију, јер ви сте сада као веган, не можете да одолите да сваком кога сретнете не поверите своје вјерују гледе неједења месишта и „слузи“, ви сте као геј глумац у америчком ситкому, већ у другој реченици морате да врцкате гузом и нагласи- те да сте геј, ви сте као Стивен Фрај на Би-Би-Сију, „добар дан, ја сам геј и покушао сам да се убијем, а како сте ви?“, ви сте се сада политички активирали, нема ту више олаког ћакулања, ви имате обавезу према будућности планете, својих унука (које уосталом још и немате, али то тако лепо звучи, „планету морамо својим унуцима оставити у употребљивом стању“), према угледу Србије у свету, „тако да више не морате да је се стидите у разговору са странцима који забринуто врте главом“, прво- битни подсмех је прошао, сада када су видели да мислите озбиљно и када им нису успела пријатељска упозорења „да се не заносите и гледате свој посџ“, да „није Запад мед и млеко, па ти верујеш ђинђувама и лажима које нам нуде“, када нису успела подсећања на бомбардовање, то је било бомбардовање злочиначког НАТО-а који нас је брутално озрачио осиромашеним уранијумом и сјебао нам компаративну предност у извозу здраве хране, јер ми немамо јаку тешку индустрију и не умемо да правимо компјутере и болиде за Формулу 1, али, брате, што имамо шљиве и ора- хе и малине и на домаћинствима где још живе покоје бабе и деде и наша патриот- ска омладина која је одлучила да се врати из Београда и аустралија, нових зелана- да, јужноафричких република, масачусетса и великих британија, да би наставила стопама својијех предака, то злата вреди, брате, ми када то укусно маркетиншки избрендирамо, па теглице с карираним етикетама, па шљивовица у чутурицама, па суве шљиве у вакуумираним паковањима, па кајмак с поклопцем од алу-фолије, лажно именован као ноћна хидратантна крема противу бора, па ораји па лешни- ци, па када покажу први дипломатско-трговински споразум између САД и Кне- жевине Србије, то је вредније од Мирослављевој јеванђеља, пара врти где бургија неће, али сад су нас зајебали с овим осиромашеним уранијумом, мајку им америч- ку, најгора нација, што их мрзим, ако их је Ал Каида сјебала, требало је и више, да виде и они како је то, па кад су усахнула непослушана упозорења о костурима из ормана великана те нове партије, па кад је после подсмеха прошло и то време

упозоравања и чекања да се дозовете памети, е онда је почело добацивање да сте усташа и аутошовиниста и ви сте полако свели круг пријатеља, познаника и рођака на „праву меру”. И даље сте горди, још не помишљате на најгоре, али издаје вас стрпљење, ви решавате да одете на врх, код краља Џона, код Ричарда Лављега Срца, код Робеспјера лично, код Тита и Ђикија, јер они када вас погледају оком плавим или челичносивим, или којим већ оком гледају, они ће укапирати ваше идеје, они само имају лоше сараднике, партијски апарат је бирократизован, а државни још и више, али такав је живот, ваља се борити у оквиру система, у почетку су кораци мали и готово невидљиви, али сваки корачић је важан и у коначници се покаже као важан, политика и живот нису обитавање на пустом острву, треба умети с људима, политика је уметност могућег, не може све одмах, али треба пожурити док нам озонски омотач још гарантује живот, природни ресурси још тотално непотрошени, а ареали колико-толико чистог тла још непретворени и депоније прљавих технологија којима корумпирани политичари зарађују с провизијама које им се уплаћују на тајне рачуне на Кајманским и Маршалским Острвима, то је највећа издаја, е то је аутошовинизам, а пуна им уста традиције и патриотизма и Косова, тако ви резонујете док се знојите од треме и мокро вам међуножје и мокри вам пазуси, а детаљно сте се истуширали за овај сусрет, уверени сте у своје идеје, то само лудак може да одбије, треба само заобићи учмалу партијску структуру која се дави у канцеларијама с прашњавим регистраторима и у којима кафе-куварице кувају прегорке турске кафе, и где се цирка цони вокер из најдоњих фиока или расходованих ормана поред чивилука, ех тај намештај са шмеком СФРЈ, али то је знак да се партија не разбацује, све је то скромно, према губеру, поносни сте на службена кола ваше нове партије, то су стари голфови и времешне мазде, аудије и бе-ем-веове и ципове су ти дивни, скромни људи препустили мафијашима, фолк-звездама и државним службама, нема ништа слађе него када караваном распалих голфова дођеш у мало место у Србији, где се јуначки држи огранак ваше нове партије, а кажу да је провинција заостала, лажу покондирени гадови, нису макли даље од „Круга двојке”, наш народ је радишан и честит и паметан, само му треба предочити чињенице, само му треба помоћи у бици против локалне корупције, не треба све сводити на метрополу, зашто се седнице Владе не би одржавале ротационо по местима у Србији, да људи тамо виде да су и они важни, он себе већ види у тим караванима, дочекују их руководиоци локалних одбора, ту је девојче у народној ношњи и у опанцима, износи погачу, со и ракијицу, мали пионир уместо пионирске мараме и ђачке блузе носи такође народну ношњу, где израдише те опанчиће, а девојче има опасно јелече, груди кипе, нашминкана је жестоко, вештачке трепавице јој праве промају, усне црвене попут трешања, напумпане као да су је пчеле ујеле, нагласак је умилан, права локалка, дах јој мирише на жвакаћу гуму „Базука Џо” и цигарете, пионирчић Солунац рецитије говор мајора Гавриловића, плех оркестар труби „Марш на Дрину”, руковање с екипом локалног страначког одбора, обилазак предузетничких подвига те локалне испоставе, упркос опструкцијама саможиве недемократске власти, али промениће се то, он жели да се умили мештанима, и несвесно грешу у акцентуацији, жели да им се додвори, да покаже да не мисли да је бољи од њих, када чује граматичке грешке код мештана њему је мило и топло око срца, сви смо

ми Срби, ето како ми у „Кругу двојке” имамо погрешну слику о свом народу, он куца на врата и улази, Тито изненађен оставља детективски роман о Шерлоку Холмсу и брже-боље узима *Борбу*, а батлер, ордонанс, лични пратилац, тренер за снукер и оператер машине за избацивање глинених голубова вам прилазе као улезу, на столу Титовом се дими томпус у пепељари, види се и чаша с богме добра три палца ћилибарског напитка (балантајнс или чивас?, питате се ви из залудне радозналости), ви објашњавате да имате нове идеје за развој, подижете актен-ташну и отворите је, иза завеса искоче телохранитељи с аутоматским пушкама и магнумима, ви од страха испустите актен-ташну, сви леже на пиротски тепих, чак се и Тито сагне испод стола, ви зажмурите, готово да се усерете од страха од гласног шкљоцања оружја, мислите убиће вас, направиће ђевђир од вас, „ја сам Џрнковић, из дирекције за екологију у сенци, писао сам вам пре месец-два, не знам да ли сте добили...”, Тито се придигне, насмеје се и махне руком, „пустите човјека, мајку вам вашу, то је омладинац који жели да допринесе развоју самоуправљања...”, „јесте, јесте, тако је!”, ускликнете ви с олакшањем, телохранитељи покупе актен-ташну не испуштајући оружје из других руку, сумњичаво провере садржај, па погледају Тита и климну главом, али као да им је жао што нису имали разлога да вас изрешетају, батлер презриво фркне, тренер за снукер и оператер машине за избацивање глинених голубова изваде руке из сакоа односно перјаног прслука, значи и они су телохранитељи, схватате ви, али та информација вам не значи ништа, Тито притисне дугменце на столу, одмах се појави конобар одевен као да је у каубојском салону, Тито му каже „кафа, кисела вода и виски за друга”, окрене се према вама и викне „какву пијете?”, „средње слатку!”, викнете ви слабашно јер сте се пресекли од страха, и останете ви насамо с Титом, а он пурња ли пурња, повремено скине наочаре и приближи листове из ваше фасцикле, „али стакла су му бифокална, зашто...?”, питате се ви, харизма великог вође вас је опхрвала, сваки детаљ у просторији вам делује у исти мах значајно, срцу драго и већ виђено, или ако одете код Ђинђића, какав је то мајстор, с њим се, кажу, човек договори за пет минута, нема губљења времена на керефеке и протокол, нема тупљења, човек је жива ватра и енергија, то што он уради за 14 сати, други ураде за недељу дана, његов радни дан је 14 сати, значи два сата мање од радног дана Анта Марковића, али каквих је то 14 сати, бато, то је фуриозан темпо, он прескаче најмање један степен и понекад и два када иде узбрдо, мрзи га да чека лифт, он иде пешке, а сарадници и део телохранитеља нека се возе, он стигне први, и један од телохранитеља који га никада не губи из вида, тај је после био позни репрезентативац у брзом ходању на 20 километара, толико се утренирао пратећи енергичног премијера, Ђики за сваки пример из политичког и привредног живота има по једну басну, народну умотворину или поучну анегдоту из света политике, нарочито из доба Харимана и Рузвелта, понекад и Черчила, ма шта 14 сати, 16 сати он работа, затим је ту сат и по теловежбе, по могућности и обавезама, некад цогирање, некад пилатес и лако дизање тегова, све чешће трчање на покретној траци која му стоји у кабинету, мада зли језици кажу да му је трчање уз степенице уз прескакање под два степеника најбољи фитнес, а воли и фудбал на мале голиће на терену за рукомет, кажу да му је убачени сарадник из криминолошког миљеа намерно сломио ногу на Копаонику не би ли мету учинио споријом и

погоднијом за атентат пушком, тако је и Кенеди био хендикепиран корсетом због хроничних болова у кичми, иначе би га било готово немогуће погодити, или би се после првог метка сагнуо, е, пази сад, и Ђики пурња, а ви мислили он непущач, јер никада га нисте видели да пуши, уосталом ни Слобу нисте видели, осим на насловној страници *Времена*, на којој је ружна слика, којом су се некада хвалиле англосаксонске феминисткиње, пилоткиње, научнице, књижевнице а сифражеткиње од формата, али код Слобе је порука била „испушио од Американаца“, отуд је и ова последња насловница *Времена* с Вучићем у којој он покисао и запањен гледа ретку публику, на тренутак занемео као Чаушеску када су први пут у животу почели да му вичу „уа“, е та гримаса као у оног комичара из серије „Аутобуска станица“, наиме Стивена Луиса (као „инспектора Сирила“), пророчански означава, као на фоткама у филму „Предсказање“, шта ће се догодити за око 9 (девет) месеци, и пуши, дакле Ђики, четири (4) кутије дневно он испурња, то избројите после само неколико дана, покретна трака за трчање и собни бицикли стоје код неопраних прозора, примећујете слој прашине на тим алаткама, види се да одавно нису коришћене, Ђики је необријан, мало потиштен, ногу у гипсу држи на шамлици, седи постранце за писаћим столом, нико не слуту да је ломњава ноге у спортском центру на Копаонику била аранжирана, цела та екипа тамо је била дебело потплаћена или састављена од убачених спавача или кртица, осим корисних идиота или привредних мафијаша, типа оног стручњака за приватизацију и капитализацију који се хвалио да је завршавао један курс месечно у Сан Дијегу, Бриселу и Темишвару, или типа оног министра који је личио на Микија Мауса, фарбао је косу и носио окраћале панталоне и, када је дошао на „дужност“, говорио је као Србин који је заборавио матерњи језик, а на крају се у ТВ дуелу на течном српском препирао с припадником једне ванстраначке економске групације, која је обећавала брда и долине од дотација када уђемо у Европу, министар унутрашњих дела је муцао и личио на комбинацију доброг војника Швејка и Милана Недића, и вазда се хвалио да му је Добрица Ћосић дао идеју за нову партију, која је требало да буде комбинација ССОЈ, Зелене странке и еколошке секције Народног фронта из фискалне 1946. године, сарадници и саветници економских министара су сви говорили српски као гастарбајтерске бабасере из Санцака, носили су лаптопове које никада нису укључивали и имали су набилдована тела као да су се такмичили у екстремним спортовима с повлачењем камиона или гоњењем точкова од кипера, читава секција туристичко-спортског комплекса на Копаонику је смрдела на казино, значи мешавина цигарилоса, томпуса, мушког лосиона (антиБрион 2.0) и курвањског женског парфема (лажна Енди Мекдауел и живанши пресипан у Булгарији), смрдљивог даха од подригивања вискија, никотина, кавијара и шкампа, као да су конзерве сардина коришћене као пепељаре, итисони су показивали удубљења од штикли високих и оштрих као шиљци за ломљење леда, на једног разбацаног *ексјерџи*а долазиле су две-три *гаме*, које готово нису ништа изговарале (када би ипак проговориле, чуо би се акценат руски, бугарски, азербејџански), одевене су биле као на шпицама за филмове о Бонду, ципеле тих мушкараца биле су улаштене као оперски клавири, али су им ђоновии били упадљиво излизани. Ђинђић вам је руком дао знак да седнете на столицу која се налазила поред шамлице, очигледно су му саговорници седели ту, а не прекопута

неуредног и претрпаног стола, ви примећујете на екрану десктопа како иду бинцоване епизоде *Сајнфелда*, из отворене фасцикле пред председником Владе види се некакав економски извештај о железари Смедерево, у кабинету је загушљиво, ниједан прозор није одшкринут, клима очигледно не ради, две пепељаре су препуне цигарилоса, белог кента и дугог винстона, све попушено највише допола, пластичне чаше с кафом воњају и по коњаку, ви излажете своје идеје понешто успореном премијеру, он слуша пажљиво, али ипак у ваздуху лебди очекивање тренутка када ће вас прекинути, ви не добијате очекивани сјај у оку, препознавање одличне замисли, хитар договор *with a quick schedule*, као и с ороченим активностима, не добијате алгоритам с пуним еланом и вером у будућност, све у просторији воња по замору материјала, чамотињи, разочарању, прокрастинацији, Ђики узима флашу коњака курвоазије из најдоње фиоке и долива у пластичну чашу с филтер-кафом, гаси трећину цигарилоса, пали нови, ви сте уверени да ћете добити рак плућа, ако не од Тилета онда од Ђикија, овај трља вилицу као да га боли умњак, „нисам знао да пушите”, кажете ви, наравно без прекора у гласу, чак не ни незадовољно, ко сте ви да критикујете моторну снагу реформи, па свако има понеку слабост, Вили Брант је био алкос, пилуломан и имао љубавницу, а Кенеди шта све није радио, ем наркос, навучао се на пилуле и инјекције против болова, јадан, шта ћеш, већ је као прељубник католик јамачно обезбедио себи вечно кување у котлу у паклу, а Крцун и Ђидо шта су радили све у револуционарном жару, нема црно-беле слике, јебига, политику воде људи а не свеци, лепо Ђики рече, „коме је до морала, нека да у цркву”, Ђики није много обратио пажњу на ову полуконстатацију, већ је само објаснио „још сам и смањио, док сам редовно тренирао, пушио сам шест кутија дневно”, он листа фасциклу и гледа дијаграме и расејано клима главом док ви објашњавате, у грлу вам кнедла, гушите се од дима, осећате с ужасом и мирис зноја вашег саговорника, кравата Ђикију није везана уз врат, ви се примичете да извадите један графикон из портфолија, с великим разочарањем примећујете прљаву крагну кошуље, да ли је он спавао овде ноћас, а можда и више ноћи?, питате се, осетите и воњ чарапе навучене преко гипсане облоге, мора да је реч о хитним државним проблемима, ко зна шта нам Запад намеће у вези са косовским питањем, мислите ви, дишете на шкрге, код Тилета сте дневно пасивно пушили једну и по кутију томпуса и три кутије дрине без филтера (телохранитељи, јебига), овде пасивно пушите као у спалионици отпада, жена се мршти када вас помирише после радног дана, муче вас сталне главобоље, храна вам је неслана и неслатка, кочи вам се раме, кашљете упорно, што објашњавате прехладом због целодневног боравка на студени током Ђикијеве сахране, па помена једног, па помена другог, па почасних шетњи, замарате се неуобичајено брзо, остајете без даха после само неколико степеника, почињете да губите равнотежу, комшија доктор вам каже да није то ништа и препише вам пеницилин који вам лично и убризгава четири месеца током којих вам је све горе, напokon вас жена натера да одете на преглед, доктор комшија вам је дотле већ донео картонску кутију од уља витал, пуну оспена, бактрима и сандук народног сирупа против кашља из његовог села и упорно вам говори да то није ништа, да је то све загађење, смог који нам долази из Европе, али када најзад одете код лекара на преглед, рендген показује рак на левом плућном крилу, прилично поодмакао, с метастазама на

мозгу, лимфама око руке чије раме вас је болело, има и једна тачка на јетри, ви сте паралисани од страха, лекар вам спакује све налазе, снимке и упуте за скенер на ВМА, али нема где да их стави, пита вас имате ли неку кесу или места у ташни, ви бледи као крпа отворите актен-ташну и узмете фасциклу с којом сте ишли код Тилета и Ђикија, отворите је, извадите планове и дијаграме и баците их у корпу поред докторовог стола, и уместо тога убаците налазе и снимке и све по реду, лекар вас теши како су га научили, „вас ћемо ставити на приоритетну листу, само да лоцирамо све скенером, одмах вас шаљемо у Немачку, тамо имају кобалтне топове и ласерске ножеве, у комбинацији са хемиотерапијом постижу се *задовољавајући* резултати“, ви климате главом, ошамућени сте, желите да поверујете, али једноставно не можете, зашто баш вама, па имате тако велике планове, за Србију, за странку, за планету Земљу, за будућност социјалдемократије у свету, или макар левог центра, да га јебеш, излазите из лекареве ординације, он вас забринуто испраћа све до лифта, тапше по рамену, ви јаукнете, то је болно раме, он се штрећне и као опарен подигне руку, па вас једва приметно потапше по канда здравијем рамену, силазите лифтом, грешком притиснете дугме за гаражу, када се врата лифта отворе, бленете у сумрачну студен подземне просторије, треба вам минут и више да се сетите да треба да притиснете „0“, али нигде нема нуле, онда вам дође у главу да треба да притиснете „П“, јебала их ћирилица, изађете на дан, који је као за инат прелеп, сунчан и убаво ужурбан, и све је на свету лепо и боли вас курац за глобално отопљавање и политику и партију и Србију и свет и Европу и галаксију, сада само желите да прогутате сваки трен, да га осетите „у потпуности“, али ви заправо не знате шта је то „у потпуности“, то сте само негде прочитали, на киоску купите кутију марлбора и упаљач, у парку канцама отворите паклицу и запалите и кашљете и у устима вам је горко. Шетате се градом, жалите што све те боје, мирисе, осећања, предмете, људе нисте обгрлили раније, јер ви ћете убрзо отићи, а сва ова лепота ће наставити да блешти и после вас, не знате како и зашто, ушли сте на расклиматана врата неке предратне зграде и прошли на задњи улаз и нашли сте се у задњем дворишту, атријуму, покривеном попуцалим бетоном, уз зидове се налазе контејнери за смеће, један статив за трешење тепиха, једна љуљашка са два седишта испод које је много пикаваца и пластичних кеса, одједном вам је хладно, ветар је усковитлао кесе које су попут увенулих вила или пијаних духова заиграле, док су конзерве чегртале поред контејнера и ви сте подигли обе руке попут девера на свадби, у једној држећи актен-ташну са смртном пресудом, а у другој кесу с јогуртом, хлебом и двеста грама паризера, и заиграли сте неми плес Грка Зорбе – као Миша Станисављевић што написа у дневнику умирања – хипнотисале су вас кесе, које вам више не изгледају као непријатељ планете већ као пријатељице које дуго нисте звали и распитивали се како им је, а оне ипак нису љуте, не мерејају вам ништа, већ вам се смеше, све су вам опростили, јер знају да сте били заузети, оне су вазда биле скромне, знале су оне да ћете им доћи, и радују вам се као и увек, с њима сте међу својима, и ви играте, кесе лете увис, лименке чегртају, ветар фијуче, изненада се спрема познолетња олуја, мини-пијавица се креће атријумом, смрачило се, облаци су се сгупили, једна гугутка је слетела на контејнер и гледа вас, као да се чуди, ви у њеном погледу тражите добар знак, „мама! да ли си то ти?!“, замишљате како

у ТВ студију, у емисији посвећеној пацијентима који су победили најтеже болести, описујете поглед те гугутке, „када је на контејнер слетела гугутка, знао сам да ћу победити!”, замишљате да говорите, у студију се укључи лампица APPLAUSE, публика пљешће, ви се бајаги скромно смешите, срце вам је пуно, аплауз је заглушујући, ви сте у еуфорији, ви устајете са столице, домаћин вас гледа најпре зачуђено па одмах затим намрштено, публика вришти и звижди у знак подршке, ви започињете Зорбин плес, публика ритмички пљешће као у трансу, то је снажан хук подршке, очи вам се пуне сузама, домаћин у студију се збуњено осврће око себе, слеже раменима, махне руком некоме у мраку иза камере и рефлекторâ, ви гледате у гугутку на контејнеру, али она не гледа у вас, то је једна тужна гугутка, шћућуре-на, као да се тресе од хладноће и уморно трепће, није јој добро, сада вам је јасно, одједном вам та гугутка личи на мајку у болници када је заспала а ви јој украли последње евре из торбице поред прозора, онај хук је хук ветра, а не публике, невреме се појачало и крупна киша лије по вама, добује од поклопце контејнера и плехану стреху изнад задњег улаза, ви стајете, спуштате руке и почињете да плачете. Ви ридате у самосажаљењу, страху и очајању. Полако одете под стреху, наслоните се на прљава врата с напуклим мутним стаклом и почнете да кашљете. Када се окренете да бисте се вратили, на зиду у ходнику видите избледели плакат ваше некадашње странке из претходне изборне кампање.